

DAWN RAIDS - AKTUÁLNÍ OTÁZKY A NOVÉ VÝZVY

Mgr. Tomáš Tyll, advokát a společník
ve VKS Legal, advokátní kancelář, s.r.o.

- ▶ Článek 20 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. 12. 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v čl. 81 a 82 Smlouvy (dále též i „**Nařízení**“)
- ▶ Ust. § 21f a §21g zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže) (dále též i „**Zákon**“)

PRÁVNÍ ÚPRAVA MÍSTNÍHO ŠETŘENÍ

- ▶ Šetření v obchodních prostorech
 - ▶ pověření předsedy Úřadu
- ▶ Šetření v jiných prostorech (vč. bytů)
 - ▶ předchozí souhlas soudu

FORMÁLNÍ PODMÍNKA MÍSTNÍHO ŠETŘENÍ

Čl. 12 Listiny základních práv a svobod

(1) Obydlí je nedotknutelné. Není dovoleno do něj vstoupit bez souhlasu toho, kdo v něm bydlí.

(2) Domovní prohlídka je přípustná jen pro účely trestního řízení, a to na písemný odůvodněný příkaz soudce. Způsob provedení domovní prohlídky stanoví zákon.

(3) Jiné zásahy do nedotknutelnosti obydlí mohou být zákonem dovoleny, jen je-li to v demokratické společnosti nezbytné pro ochranu života nebo zdraví osob, pro ochranu práv a svobod druhých anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku. Pokud je obydlí užíváno také pro podnikání nebo provozování jiné hospodářské činnosti, mohou být takové zásahy zákonem dovoleny, též je-li to nezbytné pro plnění úkolů veřejné správy.

ÚSTAVNÍ ROVINA

nález Ústavního soudu sp. zn. II.ÚS 860/10, ze dne 02.09.2010

„Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 3/09 (ze dne 8. června 2010) dospěl mimo jiné s odkazem na rozhodovací činnost Evropského soudu pro lidská práva zaujímající širší pojetí institutu obydlí pro účely stanovení rozsahu základního práva garantovaného čl. 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), k závěru, že **právo na respektování obydlí zahrnuje i požadavek respektu k soukromí sídla společnosti, poboček či provozoven právnických osob** (viz § 19 an.). Dále konstatoval, že garancemi proti možnému zneužití pravomoci ze strany veřejné moci představuje především soudní kontrola těch nejintenzivnějších zásahů do základních práv a svobod osob (viz § 22-23). Dospěl přitom k závěru, že tyto maximy plynoucí z ústavního pořádku vyžadují, aby o vydání příkazu k prohlídce jiných prostor a pozemků rozhodoval nezávislý a nestranný orgán, za nějž nelze považovat státního zástupce. (...)

S ohledem na uvedené bylo ústavní stížnosti zcela vyhověno, neboť tím, že napadený příkaz k prohlídce sídla stěžovatelky, jako obchodní společnosti, byl vydán státním zástupcem a nikoliv soudem, byla porušena základní práva stěžovatelky podle čl. 12 odst. 1 Listiny, čl. 8 odst. 1 Úmluvy a čl. 17 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech. Proto byl napadený příkaz podle § 83 odst. 3 písm. a) zákona zrušen, jak je uvedeno ve výroku.“

ÚSTAVNÍ POVAHA PODNIKATELSKÉHO PROSTORU

- ▶ **Rozsudek „Stavebníci“** (rozsudek KS Brno ze dne 29. 5. 2017, č.j. 30 Af 29/2016 – 262)
 - ▶ ač Úřad měl podnět k třem veřejným zakázkám v roce 2012 v Písku, zahájil řízení na výběrová řízení veřejných zadavatelů v ČR na stavební práce v oblasti inženýrského stavitelství a na období let 2011 a 2012
 - ▶ Předmět místního šetření byl vymezen: *„prověření obchodních záznamů a opatření podkladů ve správním řízení sp. zn. S426/2012/KD vedeném ve věci možného porušení § 3 odst. 1 zákona, které Úřad spatřuje v jednání ve shodě a/nebo dohodě mezi účastníky správního řízení spočívající v koordinaci účasti a nabídek ve výběrových řízeních v oblasti stavebnictví, a to zejména ve výběrových řízeních vyhlašovaných veřejnými zadavateli v České republice na stavební práce v oblasti inženýrského stavitelství v roce 2011 a 2012. Toto jednání účastníků správního řízení bylo způsobilé narušit hospodářskou soutěž v oblasti stavebnictví“*
 - ▶ KS Brno považuje takto vymezený předmět za bezbřehý
 - ▶ ze stany Úřadu podána kasační stížnost

VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

- ▶ Rozsudek „ČD Cargo“ (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2017, č.j. 6 As 113/2017)
 - ▶ uvození předmětu šetření slovem „zejména“ není důvodem nezákonnosti provedeného místního šetření, pokud kontrolující osoby nevybočí z předmětu šetření (bez „zejména“)
 - ▶ Obecně by se slova „zejména“, „mimo jiné“ apod. neměla užívat

VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

- ▶ Úřad musí provádět šetření pouze ve stanoveném rozsahu.
- ▶ V případě náhodného objevení důkazu o jiném protisoutěžním jednání není možné, aby Úřad „odvrátil zrak“
- ▶ Nezbytné trvat na tom, aby skutečně šlo o náhodu nikoli o neúčelné vyhledávání informací o soutěžiteli.
- ▶ Z rozhodovací praxe: např. Španělské banky C-67/91, bod 39 (ECLI:EU:C:1992:330)

PROBLEMATIKA „ACUTE AMNESIA“

- ▶ **Deutsche Bahn C-583/13 P (ECLI:EU:C:2015:404)**
- ▶ „(...) nelze učinit závěr, že Komise není oprávněna zahájit vyšetřovací řízení za účelem ověření správnosti nebo úplnosti informací, se kterými se náhodně seznámila během předcházející kontroly v případě, že tyto informace naznačují existenci chování, které je v rozporu s pravidly hospodářské soutěže uvedenými ve Smlouvě. Takový zákaz by šel nad rámec toho, co je k ochraně profesního tajemství a práva na obhajobu nezbytné, a představoval by tedy neodůvodněnou překážku plnění povinnosti Komise dohlížet nad dodržováním pravidel hospodářské soutěže na společném trhu a odhalovat jednání porušující články 101 SFEU a 102 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudek Dow Benelux v. Komise, 85/87, EU:C:1989:379, bod 19)“

PROBLEMATIKA „ACUTE AMNESIA“

- ▶ povinnost vydání informací ve správním řízení (při kontrole)
 - ▶ účastník nemá možnost odmítnout poskytnout informace, o které je Úřadem požádán (pod hrozbou sankce)

vs.

- ▶ zákaz sebeobviňování v trestním řízení
 - ▶ Čl. 37 odst. 1 LZPS „Každý má právo odepřít výpověď, jestliže by jí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobě blízké.“

MOŽNÉ TRESTNĚ PRÁVNÍ ASPEKTY

- ▶ Pokud byly za využití oprávnění celního úřadu nebo celního ředitelství podle § 41 odst. 3 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění účinném do 31. 12. 2012, vstoupit za účelem kontroly do každé provozní budovy, místnosti nebo místa, kde jsou vyráběny, zpracovávány nebo skladovány vybrané výrobky, včetně prostor, o kterých je známo nebo se dá důvodně předpokládat, že se v nich vybrané výrobky vyrábějí, zpracovávají nebo skladují, a to i bytu, který je užíván pro účely podnikání, provedeny v souladu se zákonem úkony, které předcházely zahájení trestního stíhání, jsou výsledky těchto úkonů využitelné i pro dokazování v následujícím trestním řízení.
- ▶ Stejně závěry platí i pro další subjekty, které mají na základě zákona obdobné oprávnění, např. policisté (srov. § 40 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů), obecní policisté (srov. § 16 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů) nebo hasiči (srov. § 5 zákona č. 238/2000 Sb., o hasičském záchranném sboru, ve znění pozdějších předpisů).
- ▶ V případě, že je dáno odůvodněné podezření ze spáchání trestného činu, nesmí být svévolným využitím oprávnění provádět kontrolu nebo jiným výkonem pravomoci příslušného orgánu podle zvláštního zákona obcházeny podmínky podle trestního řádu pro provedení domovní prohlídky (§ 82 odst. 1 a § 83 tr. ř.), prohlídky jiných prostor a pozemků (§ 82 odst. 2 a § 83a tr. ř.), osobní prohlídky (§ 82 odst. 3, 4 a § 83b tr. ř.) apod.

USNESENÍ NEJVYŠŠÍHO SOUDU Z 20. 11. 2013, SP.
ZN. 5 TDO 1010/2013

- ▶ Meze zákazu sebeobviňování ve vztahu k poskytování informací právníckými osobami v řízení o správním deliktu vytyčil ve své judikatuře **Tribunál (dříve Soud prvního stupně) i Soudní dvůr Evropské unie**. Odkazovaná judikatura se týká **ochrany hospodářské soutěže**, nicméně závěry o **aplikaci uvedené zásady lze využít i pro širší právní oblast správního trestání**. Při **jisté míře zobecnění** vyplývá z relevantní judikatury, zejména rozsudku Soudního dvora ze dne 18. 10. 1989, *Orkem v. Komise*, 374/87, a rozsudku Tribunálu ze dne 20. 2. 2001, *Mannesmannröhren-Werke AG v. Komise*, T-112/98, že **orgán dohledu je i pod hrozbou sankce oprávněn zavázat účastníka řízení k tomu, aby poskytl veškeré potřebné informace vztahující se ke skutkovému stavu, které jsou mu známy, a aby mu předal případně příslušné dokumenty, jež má k dispozici, a to i tehdy, když mohou sloužit k prokázání protiprávního jednání vůči němu samotnému nebo vůči jinému subjektu**. Přiznání absolutního práva nevypovídat by totiž zašlo za hranice toho, co je nezbytné pro zachování práva na obhajobu, a představovalo by neodůvodněnou překážku výkonu dohledové pravomoci. Ve vztahu k sebeobviňování formuloval Tribunál důležitý závěr: **„Povinnost odpovědět na čistě skutkové otázky položené Komisí a vyhovět jejím žádostem o předložení již předtím existujících dokumentů nemůže vést k porušení zásady dodržování práva na obhajobu nebo práva na spravedlivý proces. Nic totiž nebrání adresátovi v tom, aby v dalším průběhu správního řízení nebo během řízení před soudem Společenství prokázal, vykonáváje tak své právo na obhajobu, že skutkové okolnosti vylíčené v jeho odpovědích nebo předané dokumenty mají jiný význam, nežli jaký jim přikládá Komise.“**

ROZSUDEK NEJVYŠŠÍHO SPRÁVNÍHO SOUDU ZE
DNE 21. 6. 2016, ČJ. 4 AS 29/2016-47

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST

Mgr. Tomáš Tyll, advokát a společník

ve VKS Legal, advokátní kancelář s.r.o.

V Celnici 1040/5, 110 00 Praha 1

e-mail: tyll@akvks.cz

tel. +420 224 947 158